

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет/інститут
Навчально-науковий інститут мистецтв**

**Кафедра методики музичного
виховання та диригування**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Мистецтво:музичне мистецтво)»

Другого рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

спеціалізації №14.13 (Мистецтво:музичне мистецтво)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітня кваліфікація: Магістр освіти

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від “5” березня 2024 р.**

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вокальний ансамбль
Викладач	Черсак Ольга Миколаївна заслужена артистка України, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування
Контактний телефон викладача	+380962734955
E-mail викладача	olga.chersak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є систематизація знань, удосконалення практичних вокальних навичок набутих в курсі вокального ансамблю; ознайомлення майбутніх фахівців з науково-теоретичними та практичними основами ансамблевого співу як виду мистецтва, його науковим підґрунтям; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній, а також формуванні навичок до вивчення навчально-художнього репертуару вокальних ансамблів; формуванню широкого художнього музичного світогляду майбутнього виконавця; вихованні вміння самостійно мислити, критично аналізувати та інтерпретувати музичні твори; визначати методи самостійної роботи студентів над навчально-методичними матеріалами спеціальних дисциплін; навчити студентів складанню та виконанню практичних завдань. Навчальна дисципліна «Вокальний ансамбль» є складовою частиною професійної підготовки магістра, як майбутнього вчителя музичного мистецтва, диригента, керівника дитячих вокальних ансамблевих колективів та малих вокальних форм. Курс передбачає розвиток навиків ансамблевого співу в об'ємі необхідному студентам для практичної діяльності в якості ансамблевих виконавців. При вивченні даного предмету перед студентами ставляться творчі завдання, пов'язані з розкриттям ідейно-художнього змісту та виявленням особливостей стилю музичних творів для вокального ансамблю.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни:

- виховати естетично розвинуту особистість;
- підготувати студента до організації і здійснення вокально-хорової діяльності у (професійних, аматорських ,дитячих) колективах;
- закласти ті основи, які необхідні диригенту, вчителю-музиканту для його подальшої самоосвіти, удосконалення навичок ансамблевої та вокально-хорової роботи;
- сприяти більш інтенсивному і свідомому засвоєнню профільюючих дисциплін факультету: хорового класу, диригування, методики роботи з хоровими

Основними цілями вивчення дисципліни є: виховання почуття відповідальності перед виконавськими партнерами, вимогливості до себе, виконавчої дисципліни; формування виконавських технічних навиків при співі в унісон та у багатоголосному співі; прагнення до рівної сили звучання голосів та однакового тембрового забарвлення; прагнення чіткої інтонаційної єдності; прагнення динамічної, ритмічної єдності, чіткості, технічності виконання; навчитись однаково правильно розподіляти дихання, фразування; слідкувати за темповими відхиленнями; виховувати навички самостійного розучування своєї партії, уміння сприймати, слухати свою партію в загальній гармонії звучання та вести її у співвідношенні з художнім задумом; розвивати почуття ансамблю, вміння досягати творчої єдності в процесі спільного виконання музичного твору та вирішувати художньо-музичні завдання разом з іншими учасниками ансамблю.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-4 Здатність до постійної та систематичної роботи, спрямованої на вдосконалення професійної музично-педагогічної майстерності, наполегливо досягати поставленої мети та якісно виконувати роботу у професійній музично-педагогічній сфері; виявляти логічну структуру і понятійний апарат незнайомого наукового тексту, вирішувати професійні завдання із застосуванням інформаційних технологій в професійній діяльності викладача музичного мистецтва (за видами); до наукової рефлексії та гуманітарної експертизи проблем музично-педагогічної освіти; до інтернаціонального охоплення специфіки складників музично-риторичного тезаурусу національних музичних мов; до розуміння еволюції культури та музичного мистецтва як відображення основних тенденцій суспільноісторичного розвитку країни.

ЗК-5 Здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у галузі хорового виконавства та середньої освіти у процесі навчання основ теорії і практики вокально-хорової роботи, художньо-творчого розвитку учнів через хоровий спів як форми роботи на уроках музичного мистецтва. Здатність до опанування основних методів та способів вирішення комунікативних завдань професійної діяльності, вміння аналізувати логіку висловлювань реципієнтів з позицій норм толерантності та ефективної праці в педагогічному колективі.

ЗК-7 Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету музичне мистецтво, структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.

ЗК-8 Використання виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові,

диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва. Здатність формувати та удосконалювати вокально-технічні та виконавські навички, виробляти за допомогою самоконтролю навички свідомого володіння голосом; застосовувати весь комплекс засобів виразності, артистичну, сценічну майстерність у професійній діяльності співака.

ЗК-9 Знання сучасних теоретичних основ музичної педагогіки, педагогіки мистецтва, теорії художньої культури.

ЗК-10 Здатність інтегрувати складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

Фахові компетентності:

ФК-1 Здатність використовувати знання теоретичних понять, законів, концепцій, вчень і теорій освіти як фундаменту для характеристики й аналізу мистецьких явищ і процесів та здатність використовувати мистецько-педагогічний потенціал музичного мистецтва для утвердження гуманістичних цінностей.

ФК-3 Здатність до оволодіння необхідним комплексом психолого-педагогічних та мистецьких знань, розуміння принципів та закономірностей процесу художньо-творчої діяльності; здатність до системного мислення у професійній сфері.

ФК-5 Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі.

ФК-9 Здатність демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК-10 Здатність презентувати власний творчий продукт, здійснювати художньо-просвітницьку діяльність, розробляти і втілювати музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні; організовувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, здатність до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в закладах мистецької освіти.

Результати навчання:

РН-1 Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

РН-2 Володіння принципами організації керівництвом хором, ансамблем, методикою викладання музичних дисциплін; засвоювати пісенний матеріал шкільної програми для використання у майбутній музично-педагогічній діяльності; здійснювати змістовний аналіз музичного твору, емоційно й цікаво розповідати учням про музику і музикантів, події музичного життя.

РН-8 Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.

РН-9 Опанування різними видами комп'ютерних програм для музиканта; набуття практичного навичку нотного набору різних видів партитур чи інших музичних творів (інструментальних, вокально-інструментальних, хорових); опанування навичками синхронізації нотного та текстового набору різних комп'ютерних програм.

PH-10 Володіння теоретичними засадами хорового виконавства та культури вокально-хорового співу, знання виразових можливостей хорової музики та закономірностей хорового виконавства в цілому, практикою співу в хоровому колективі та методичними принципами формування практичних навичок роботи з хором.

PH-11 Вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практики; застосування професійно-профільованих знань у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.

PH-13 Здатність використовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокрема доступності та послідовності, музичні явища в єдності традицій і новаторства.

PH-14 Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
індивідуальні заняття	19
ісамостійна робота	71

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
2, 3	014 Середня освіта	1, 2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	індивідуальні заняття	сам. роб
Тема 1. Вокальна робота в ансамблі. Критерії звучання ансамблевих партій.	-	2	5

Тема 2. Опанування нескладних ансамблевих творів гомофонно-гармонічного складу.	-	2	10
Тема 3. Практичне засвоєння навичок закономірностей чистоти інтонування, динамічного та темпо-ритмічного руху в процесі виконання ансамблевих творів.	-	2	10
Тема 4. Опанування ансамблевих творів із різними фактурними викладами.	-	3	8
Тема 5. Оволодіння навиками виконання сучасної музики.	-	2	10
Тема 6. Особливості художнього творення в процесі репетиційної роботи ансамблю та концертних виступів	-	2	10
Тема 7. Опанування ансамблевих творів, написаних для мішаного складу ансамблю.		2	8
Тема 8. Синтез слова і музики у формуванні художнього образу виконуваного ансамблевого твору.		2	5
Тема 9. Синтез слова і музики у формуванні художнього образу виконуваного ансамблевого твору.		2	5
ЗАГ.:	-	19	71

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.
Вимоги до письмових робіт	

Практичні заняття	Практичне заняття – це форма навчального заняття, на якому викладач організовує для студентів детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідних теоретичних положень, наборі завдань різної складності для розв’язання їх студентами на занятті.
Умови допуску до підсумкового контролю	Згідно з вимогами ОП студенти повинні оволодіти обсягом теоретичних знань та практичних навиків з предмету. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за 100-бальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти обсягом теоретичних та практичних навиків з дисципліни «Вокальний ансамбль».</p> <p>У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року. Кодекс академічної доброчесності є обов’язковим для всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Пропуски занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку шляхом виконання індивідуальних самостійних завдань.</p>

8. Рекомендована література

Базова

1. Вокальні ансамблі. Упор. Чеботарьова Київ К.: Музична Україна, 1990.
2. Вокальні ансамблі. Хрестоматія. Вип. 1–3. Київ, 1989.
3. Пісні для вокальних ансамблів. Вип. 1–8. Музика.
4. Вокальні ансамблі, дуети, тріо, квартети. Київ, 1962.
5. Кошиць О. Українські народні пісні для мішаного хору. Вид. 2. К Київ.: Музична Україна, 1968. 117с.
6. Долчук Р. Хрестоматія духовної музики. Вид. Прикарпатський нац. університет, 2011. 307 с.
7. Лятошинський Б. Обробки українських народних пісень. для хору без супроводу. Випуск II. Київ.: Музична Україна, 1974. 90 с.
8. Колесса Ф. Шкільний співаник. З педагогічної спадщини композитора. Видання друге. Київ: Музична Україна, 1993. 223 с.
9. Білаш О. Хори та ансамблі. Київ.: Музична Україна, 1981.
10. Музичні вечори. Обробки українських народних пісень. Київ.: Музична Україна, 1982.
11. Колесса Ф. Музичні твори. Київ: Наукова думка, 1972.
12. Лисенко М. Хорові твори та вокальні ансамблі. Київ: Музична Україна, 1983. 135 с.

Допоміжна

1. Бриліант В. С., Палкін В. П. Вокальні вправи для самодіяльного хору. Київ, 1978
2. Колеса М. Основи техніки диригування. Київ: Муз.Укр., 1973.
3. Краснощеків В. И. Вопросы хороведения. М., Музыка, 1969. 300 с.
4. Критский Б. Проблемы ансамбля в хоре. М., 1980.
5. Назаренко І. Мистецтво співу. К., 1968.
6. Лащенко А. П. Хоровая культура: аспекты изучения и развития. Київ: Музична Україна, 1989. 136 с.
7. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі. Посібник. Київ: Мистецтво, 1996. 172с.
8. Шреср-Ткаченко О. Я. Історія української музики. Київ: 1980.
9. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: Навчально-методичний посібник для викладачів і студентів мистецьких навч. закладів, учителів шкіл різного типу. Київ: ІЗН, 1998. 160 с.

доц. О. Черсак